

تجربه یک باغدار، علیرضا خالقی:

عوامل مهم در مدیریت باغ

باید در ابتدا بستر سازی برای کاشت نهال را مورد توجه قرار داد. متأسفانه در گذشته در اغلب باغ ها، نهال ها در بافتی کشت شده اند که برای کشت پسته کاملاً نامناسب بوده و نهایتاً درختان در سن باروری رنجور و ضعیف مانده اند و باردهی کم است.

البته مثال های سوال برانگیز متعددی در این زمینه وجود دارد. یکی از این موارد، محلول پاشی درختان هنگام میوه نشینی است که باید با توجه به شرایط انجام شود. موفقیت آمیز بودن فرایند میوه نشینی در درخت وابسته به عوامل محیطی است. سال هایی که رطوبت نسبی بالا باشد، فرآیند رشد و میوه دهی درخت بهتر است. اما در شرایط نامناسب جوی محلولپاشی نمی تواند بطور مطلق این مسئله را حل کند. به عبارت دیگر، از نظر تجربی و علمی محلولپاشی هنگام تورم جوانه برای درخت مورد نیاز است، ولی باید در نظر داشته باشیم که چقدر می توانیم به هدف مان نزدیک شویم؛ باید بدانیم زمان استفاده، نحوه پاشش و هزینه های نیروی انسانی چقدر توانسته است گیاه را تحت تأثیر قرار دهد.

بعضی از کشاورزان در استفاده از روغن های معدنی پیش از شروع فصل رشد در صورت عدم تأمین نیاز سرمایی اصرار زیادی دارند. اما باید طبق آمار هواشناسی اقدام شود. سپس کارشناس داخل باغ بباید و وضعیت را ببیند و با توجه به بافت خاک و ساعات سرمایی جمع شده، در این مورد توصیه کند. روغن پاشی همیشه خطراتی دارد و ممکن است درخت زودتر از خواب زمستانی بیدار شود و یک سرمای بهاره تمام توصیه ها را زیر سوال ببرد. البته باید توجه داشت در صورتی درخت ساعات خواب زمستانی کامل نشود، قطعاً در میوه دهی دچار مشکل می شود. بنابراین استفاده از روغن ها یک شمشیر دولبه است. شاید بهترین کار، تخمین ریسک های ناشی از این عملیات و نهایتاً تصمیم گیری است.

به نظر می رسد برای مدیریت مناسب یک باغ، باید شورایی متشکل از مالک، مدیر باغ و کارشناسان وجود داشته باشد تا راجع به نحوه تأمین منابع و بودجه بندی تصمیم گیری شود.

ایجاد انگیزش در نیروی کار می تواند او را ترغیب به ارائه بهترین خدمات نماید. اما معمولاً مالکان و مدیران اطلاعات چندانی در این خصوص ندارند و در جهت نادرستی قدم بر می دارند که نهایتاً برای کارفرما و کارگر مضر است.

نکته دیگر، در نظر گرفتن جوانب اقتصادی استفاده از نهاده ها است. مثلاً باید ببینیم بهتر است از چه کود با چه قیمت تمام شده ای استفاده نمود. برخی از کودهای کمپوست که از فواصل طولانی حمل و نقل می شوند باید از نظر کیفیت در حدی باشند که ارزش اقتصادی ایجاد نمایند در غیر اینصورت لزومی به استفاده از آنها نیست؛ چون در سطح وسیع می توانند هزینه های باغداری را به شدت افزایش دهند. همچنین اصرار بر محلولپاشی ها که بصورت مقطعی، کمبودهای تغذیه ایی را پوشش می دهند در درجه اول اهمیت نیستند و شخصاً بر این باورم که نیاز گیاه بایستی از طریق تغذیه خاکی برآورده گردد.

در بحث مدیریت فنی، اصلاح بافت خاک از اهمیت ویژه ای برخوردار است، بنابراین

یکی از اصول باغداری پسته، مدیریت صحیح است. با مدیریت عوامل موثر اعم از نهاده ها و ماشین آلات و نیروهای انسانی درگیر می توان به هدف اصلی که همان برداشت حداکثری محصول است، نائل شد. آقای علیرضا خالقی به عنوان یکی از مدیران موفق و خوش فکر در شهرستان زرند استان کرمان در این زمینه از تجربیاتش می گوید. همچنین گفتگویی در خصوص مبارزه با علف های هرز با ایشان انجام شده که در ادامه می خوانید.

به باور من مهمترین مسئله در تولید پسته مدیریت نیروی انسانی است. چون برای اجرای صحیح هر کار در باغ، نحوه عملکرد نیروهای انسانی دخالت دارد. چنانچه بتوان طرز تفکر هر نیرو را در راستای بهبود شرایط تغییر داد، مدیریت کل باغ در جهت مثبت تحت تأثیر قرار می گیرد. بنابراین هر چه بتوانیم آنها را آموزش دهیم راندمان افزایش می یابد. به عنوان مثال، چنانچه نیروهای درگیر در باغ نتوانند از پس هرس مناسب، سمپاشی به موقع و دقیق و تغذیه با رعایت نکات فنی برآیند، تولید بهینه به خطر می افتد. ناگفته نماند در این بین

یکدیگر کاملاً متفاوت هستند. سه نوع علف هرز داریم: علف هرز یکساله، دوساله و دائمی. عمدتاً علف های هرزی که در باغ های ما وجود دارند، در اصطلاح محلی به نام های سلمه یا چنارو و دوستو هستند که یکساله اند. علف های هرز یکساله فراوان ترند. علف های هرز دائمی شامل: مرغ یا هریز، شیرین بیان (مَدکی) و خارشتر است.

پسته چه عواملی باعث گسترش علف های هرز شده است؟

علف های هرز دائمی لکه ای اند و یکی از دلایل گسترش آنها سیستم های آبیاری نادرست (غرقابی و جوی های خاکی) و متعاقباً از دیاد بندک ها یا ریزوم ها با عملیات اشتباه باغی است که با آبیاری غرقابی براحتی پخش می شوند. عمدتاً گسترش علف های هرز بواسطه کشت های زراعی قبلی بوده و کاملاً در باغ ها نهاده شده اند. البته در داخل نهال های پسته ای که از جاهای مختلف آورده شده اند نیز بذر علف هرز هریز وجود داشته است.

پسته علف های هرز چه مشکلاتی را ایجاد می کنند؟

همه ی علف های هرز در بدست آوردن مواد غذایی از آب و خاک با درخت رقابت می کنند. علف هرز هریز زهرابه ای را ترشح می کند که به درختان پسته آسیب می زند. بنابراین جاهایی که سطح گسترده هریز داریم درخت ضعیف تر مانده است. علف های هرز، میزبان آفات از قبیل کنه ها و سن ها هستند. مشکل اصلی ناشی از وجود علف های هرز، در زمان انجام عملیات باغی بروز می کند. به عبارتی، جاهایی که هریز داریم حتی گاو آهن به سختی در آنجا حرکت می کند. از نظر اقتصادی علف های هرز موقع برداشت باعث ایجاد ضرر می شوند؛ چون دانه های پسته در علف ها گم شده و جمع آوری آنها با مشکل مواجه می گردد. همچنین درخت از نظر جُثه کوچکتر شده و توان رشد آن کاهش می یابد. ابتدا بر رشد رویشی اثر گذاشته و سپس رشد زایشی را کاهش می دهد. چنانچه به علف هرز هریز خشک شده کوچکترین شعله ای برسد می

نادرست از سموم برای کنترل علف های هرز علاوه بر به خطر انداختن سلامت در زنجیره غذایی و ایجاد آلودگی های زیست محیطی باعث افزایش هزینه ها و کاهش محصول می گردد.

پسته آقای خالقی! چه علف های هرزی در باغ های تحت مدیریت شما وجود دارد؟

علف های هرز در مناطق مختلف با

وجود علف های هرز یکی از مشکلاتی است که باغداران پسته با آن مواجهند. علف های هرز با ایجاد رقابت برای بدست آوردن آب و غذا و میزبانی برخی از آفات، مشکلاتی را برای باغداران ایجاد می کنند. سالانه هزینه های زیادی از جمله نیروی کارگری و خرید انواع علف کش ها به منظور از بین بردن علف های هرز صرف می شود. استفاده

سمپاشی در باغ را بر روی علف های هرز یکساله انجام می دهیم. در این بین علف های هرز دائمی مجدداً رشد می کنند. در نوبت بعد، از علف کش های سیستمیک مانند گلایفوسیت و یا هالوکسی فوپ ار متیل استفاده می شود. بهتر است از مقدار مصرف ۱۶ تا ۱۸ لیتر در هزار لیتر آب استفاده شود. مقدار مصرفی از این دوز نباید پایین تر بیاید چون باعث خشک شدن علف هرز می شود و این علف خشک شده مجدداً در سال آینده رشد می کند و زحمت و هزینه را هدر می دهد. باید توجه داشت که سموم علف کش را به هیچ عنوان نباید با هم مخلوط کرد. برای علفی مانند هرز باید دو سال زمان بگذاریم. هر چه به آنها دست بزنیم بیشتر پخش می شوند، مگر اینکه آنها را با علف کش کنترل کنیم. گونه دیگری از علف هرز، نی است. مبارزه با نی به صورت فیزیکی و شیمیایی است. نی ها را می توان با دست بیرون آورد و اگر بخواهیم علف کش بکار ببریم، باید از دوز بالا و چندین مرتبه استفاده نمود، چون اندام های ضخیمی دارند و بخوبی سم را جذب نمی کنند.

علف های هرز دشتی میزبان سن هستند و بهتر است در فصل بهار قبل از هجوم سن با آنها مبارزه شود. اگر سن ها به باغ حمله کردند بهتر است علف های دشتی را حذف نکنیم؛ زیرا باعث می شود سن ها مستقیم از داخل بوته ها به درختان هجوم آورند. با توجه به اینکه سن ها از سمت بیابان می آیند اگر علف هرز دشتی (اسپند) را بصورت نواری در اطراف حاشیه باغ داشته باشیم اولین تجمع سن ها در این بوته ها است.

در سیستم آبیاری قطره ای چه روش هایی برای کنترل علف هرز پیشنهاد می دهید؟

در سیستم آبیاری قطره ای پراکندگی علف هرز کمتر می شود ولی بواسطه کوتاهی دوره ی آبیاری در نوارهای زیر قطره چکان ها علف هرز بیشتری خواهیم داشت. بهتر است در نوارها از علف کش پاراکوات استفاده کنیم.

نشستن بخار علف کش روی درخت و تضعیف آن می شود. بهترین و مقرون به صرفه ترین راه، مبارزه فیزیکی است و جاهایی که تیلر و ادوات نمی تواند برود بهتر است از علف کش استفاده شود.

اثربخشی علف کش های سیستمیک با افزودن کود سولفات آمونیوم به محلول آب و سم افزایش می یابد. مقدار مورد استفاده علف کش در هکتار مشخص نیست؛ چون هیچ باغی وجود ندارد که علف هرز آن به ترتیب رشد کند و در این زمان به دقت کارگر نیاز داریم. میزان مصرف علف کش پاراکوات ۵ در هزار است و بهتر است نازل هایی که پخش شدن علف کش در فضا را محدود می کنند بکار برد. چنانچه نازل ها خروجی قیف مانندی داشته باشند باعث پاشش نواری سم می شوند که راندمان و اثرگذاری را زیاده تر می کند. بهتر است هنگام سمپاشی فشار پمپ را کاهش دهیم.

به چه دلیل سولفات آمونیوم را به علف کش اضافه می کنید؟

معمولاً برای سمپاشی از آب چاه که اسیدیته آن قلیایی است استفاده می شود که اثربخشی سموم را کاهش می دهد. سولفات آمونیوم در عین کاهش قلیائیت آب، باعث شادابی علف هرز شده و به دنبال آن جذب علف کش بالا می رود. علف کش هالوکسی فوپ ار متیل برای علف های هرز باریک برگ است و می توان برای هرز استفاده نمود، ولی اثر آن بر روی پهن برگ ها کمتر است. بعد از برداشت هم می توان از علف کش استفاده نمود، چون دوره گرما به پایان رسیده، درخت محصول خود را به ثمر رسانده و شاخه های پایینی بالا آمده اند بنابراین احتمال اینکه علف کش به آنها بخورد کمتر شده و تنش کمتری به درخت وارد می شود.

برای از بین بردن علف های هرز دو ساله یا چند ساله چه راهکاری پیشنهاد می دهید؟

معمولاً علف های هرز گوناگون در باغ کنار یکدیگر رشد می کنند. ابتدا

تواند چندین ردیف را خیلی سریع بسوزاند و درختان هم آسیب ببینند. بنابراین بهتر است که علف های هرز هرز را بعد از خشک شدن از داخل باغ خارج کنیم.

آیا در مبارزه با علف های هرز موفق بوده اید؟ چه برنامه ای برای کنترل آنها بکار گرفتید؟ بله موفق بودیم. متأسفانه علف هرز هرز را تنها با مبارزه فیزیکی نمی توان حذف کرد. بهتر است روش مبارزه تلفیقی را در پیش بگیریم. یعنی ابتدا سیستم آبیاری را اصلاح کنیم؛ برای این که بذر و اندام های علف هرز که باعث تکثیر می شوند با آبیاری پخش نشوند. اگر چوی سیمانی باشد علف های هرز دقیقاً در لبه ها رشد می کنند و نیاز است حذف شوند؛ در غیر این صورت موجب پخش بذرها در سطح باغ می شوند.

مبارزه با علف های هرز یکساله هزینه بر است، چون در سطح باغ گسترده اند و عمدتاً آنها را با تیلر و کارگر از بین می بریم. قبل از اینکه علف های هرز به گل بروند، باید با آنها مبارزه کرد. معمولاً این کار در اواخر فروردین انجام می گیرد ولی این زمان بسته به سال متغیر است.

بهترین راه مبارزه شیمیایی با علف های هرز یکساله، استفاده از سم پاراکوات (علف کش تماسی و ضربه ای) است. اگر این سم را مداوم استفاده نماییم علف های هرز دائمی را نیز از بین می برد.

گروه دیگری از علف های هرز شور یکساله داریم که در کم آب ترین منطقه رشد کرده و با رطوبت جزئی که در هوا وجود دارد، زندگی می کنند. بهتر است این علف ها را تیلر نکنیم و حتماً از باغ خارج نماییم چون حجم زیادی نمک را در خود ذخیره کرده اند و اگر دوباره به خاک برگردانیم شوری موضعی را تشدید می کنند.

بهترین حالت این است که هر وقت درخت شاداب تر و هوا متعادل تر است از علف کش استفاده نماییم؛ چون استفاده از آنها در هوای گرم باعث